

Príčiny zaostávania Slovenskej republiky v inovačnom rozvoji **Root causes of the Slovak Republic in innovation development**

Ludmila Fabová

Abstrakt: Inovácie sú v súčasnosti cestou k zvyšovaniu efektívnosti a konkurencieschopnosti nielen jednotlivých podnikov, ale aj celých ekonomík. Jedným z ukazovateľov, ktorý sa používa na hodnotenie inovatívnosti krajín na celosvetovej úrovni je Globálny inovačný index, posudzujúci inovačnú kapacitu krajín na základe využitia ich inovačného potenciálu. Príspevok sa zaoberá hodnotením inovačného rozvoja Slovenskej republiky pomocou tohto ukazovateľa, pričom sa snaží identifikovať jeho slabé stránky a navrhnúť opatrenia na ich zlepšenie.

Abstract: Innovation is now a way to increase efficiency and competitiveness of not only individual companies but also entire economies. One of the indicators that is used to assess the innovativeness of countries at the global level is the Global Innovation Index, assessing the innovation capacity of countries based on their innovation potential. The paper deals with the evaluation of innovative development of the Slovak Republic by this indicator and trying to identify its weaknesses and propose measures for their improvement.

Kľúčové slová: Globálny inovačný index, inovácie, inovačný rozvoj, inovačná politika.

Key words: Global Innovation Index, innovation, innovation development, innovation policy.

JEL classification: O31, O32, O38

1. Úvod

Inovácie majú zásadný význam pre zvyšovanie efektívnosti a konkurencieschopnosti nielen jednotlivých podnikov, ale aj celých ekonomík. Nositeľmi inovácií sú síce jednotlivé podniky, v ktorých sa inovácie realizujú, tie ale pôsobia v určitom makroekonomickom prostredí, ktoré významnou mierou ovplyvňuje ich výsledky. Úroveň inovatívnosti možno preto posudzovať na mikroekonomickej úrovni, kedy sa posudzuje inovačná aktivita jednotlivých podnikov a na makroekonomickej úrovni, kedy sa hodnotí inovatívnosť jednotlivých krajín. Na hodnotenie inovácií na makroekonomickej úrovni a ich medzinárodné porovnávanie sa používajú viaceré indexy, pomocou ktorých sa komplexne hodnotia predpoklady, vytvorené v určitej krajine na úspešný inovačný rozvoj.

2. Hodnotenie inovatívnosti krajín sveta

Na celosvetovej úrovni sa na hodnotenie inovatívnosti krajín okrem iných ukazovateľov používa Globálny inovačný index (Global Innovation Index - GII), posudzujúci inovačnú kapacitu krajín, ktoré hodnotí na základe využitia ich inovačného potenciálu. GII zverejňuje každoročne od roku 2007 Svetová organizácia duševného vlastníctva spoločne s Cornell University a INSEAD. Ich správa z roku 2016 obsahuje hodnotenie 128 ekonomík sveta pomocou 82 ukazovateľov, z ktorých 58 je kvantitatívnych, 5 kvalitatívnych a 19 kompozitných. Na základe tohto hodnotenia je zostavený rebríček krajín sveta podľa ich

inovačných schopností. Správy, zverejňujúce Globálny inovačný index sú významným porovnávacím nástrojom o stave a vývoji inovácií v jednotlivých krajinách sveta.

GII pozostáva z dvoch čiastkových indexov, hodnotiacich vstupy a výstupy inovačných procesov. Vstupy sa hodnotia pomocou piatich pilierov, vytvárajúcich v ekonomike prostredie, stimulujúce rozvoj inovácií. Tvoria ich: inštitúcie, ľudský kapitál a výskum, infraštruktúra, trhové prostredie a podnikateľské prostredie. Výstupy, resp. výsledky inovačných aktivít sa hodnotia pomocou dvoch pilierov, ktoré predstavujú skutočne dosiahnuté výsledky v oblasti inovácií. Patria k nim: výstupy v podobe znalostí a technológií a kreatívne výstupy. Každý pilier tvoria tri čiastkové piliere, ktoré sa skladajú z jednotlivých ukazovateľov. Skóre čiastkových pilierov je váženým priemerom ich jednotlivých ukazovateľov, skóre pilierov je váženým priemerom, vypočítaným zo skóre čiastkových pilierov. Skóre sa pohybuje v rozmedzí od 0 do 100, pričom platí, čím vyššie skóre, tým lepšie hodnotenie. Čiastkový index vstupov sa počíta ako aritmetický priemer zo skóre piatich pilierov, ktoré ho tvoria a čiastkový index výstupov je aritmetickým priemerom zo skóre jeho dvoch pilierov. Globálny inovačný index je výsledkom spriemerovania vyššie uvedených dvoch čiastkových indexov. Okrem toho sa zverejňuje aj Index inovačnej efektívnosti (Innovation Efficiency Index - IEI), ktorý sa počíta ako pomer Čiastkového indexu inovačných výstupov a Čiastkového indexu inovačných vstupov. Pomocou Indexu inovačnej efektívnosti sa hodnotí efektívnosť inovačných systémov v jednotlivých krajinách a hodnotené krajiny sú podľa neho rozdelené na efektívnych a neefektívnych inovátorov. Efektívnymi inovátormi sú krajiny, ktorých Index inovačnej efektívnosti $\geq 0,66$, neefektívni inovátori majú Index inovačnej efektívnosti $< 0,66$. V roku 2016 bolo zaradených medzi efektívnych inovátorov 63 krajín zo 128 hodnotených krajín. (The Global Innovation Index 2016)

Globálny inovačný index						
Index inovačnej efektívnosti						
Čiastkový index vstupov					Čiastkový index výstupov	
Inštitúcie	Ľudský kapitál a výskum	Infraštruktúra	Trhové prostredie	Podnikateľské prostredie	Znalosti a technológie	Kreatívne výstupy
politické prostredie	vzdelávanie	IKT	úvery	znalostní pracovníci	tvorba znalostí	nehmotný majetok
regulačné prostredie	terciárne vzdelávanie	všeobecná infraštruktúra	investície	inovačné väzby	účinnosť znalostí	kreatívne tovary a služby
podnikateľské prostredie	výskum a vývoj	ekologická udržateľnosť	obchod a hosp. súťaž	získavanie znalostí	šírenie znalostí	on-line tvorivosť

Obr. 1: Štruktúra Globálneho inovačného indexu

Zdroj: The Global Innovation Index 2016.

V roku 2016 sa na prvých 10 priečkach rebríčka GII umiestnilo Švajčiarsko, Švédsko, Veľká Británia, USA, Fínsko, Singapur, Írsko, Dánsko, Holandsko a Nemecko, teda väčšinou európske krajiny. V rebríčku podľa Indexu inovačnej efektívnosti sa na prvých desiatich priečkach umiestnilo 9 európskych krajín a Čína. Zaujímavé je, že sa medzi nimi na 4. mieste vyskytuje aj Moldavsko, ktoré patrí do skupiny krajín s nižšími priemernými príjmami a

v rebríčku podľa GII obsadilo až 46. miesto. Najväčším prekvapením tohto roku je Čína, ktorá sa napriek tomu, že patrí do skupiny krajín s priemernými príjmami, dostala medzi 25 najinovatívnejších krajín sveta a v Indexe inováčnej efektívnosti obsadila 7. priečku. Z uvedeného vyplýva, že vysokú efektívnosť inovácií môžu dosahovať aj menej rozvinuté krajiny, ak ich inováčné výstupy prevažujú nad inováčnými vstupmi. Preto treba pri hodnotení inovatívnosti krajín komplexne analyzovať nielen Globálny inováčný index a Index inováčnej efektívnosti, ale aj čiastkové indexy vstupov a výstupov a tiež brať do úvahy štádium rozvoja danej ekonomiky.

Ani úspech Číny však nezmazal výrazný rozdiel v úrovni inovácií medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami. Na prekonanie tejto inováčnej priepasti je podľa autorov správy potrebné neustále zvyšovať investície do inovácií a zamerať sa najmä na ich kvalitu. To si vyžaduje uskutočnenie reforiem vzdelávania a rast výskumného potenciálu v menej rozvinutých krajinách. Hlavnou témou tohtoročnej správy sú globálne inovácie. Autori správy konštatujú, že stále väčší podiel inovácií sa uskutočňuje pomocou globalizovaných inováčných sietí, ktoré prinášajú účastníkom oveľa väčšie efekty a môžu sa ich zúčastňovať aj menej rozvinuté krajiny. Inováčná politika jednotlivých krajín by sa preto mala viac orientovať na medzinárodnú spoluprácu a šírenie poznatkov cez hranice. Aj medzinárodné inštitúcie by mali viac podporovať transfer technológií do rozvojových krajín aj medzi nimi navzájom. Globálne inovácie sa tak môžu stať nástrojom na prekonanie inováčnej priepasti medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami.

Tab.1.: Poradie 10 najlepších krajín podľa jednotlivých indexov v roku 2016

Poradie	Globálny inováčný index	Čiastkový index vstupov	Čiastkový index výstupov	Index inováčnej efektívnosti
1	Švajčiarsko	Singapur	Švajčiarsko	Luxembursko
2	Švédsko	Hong Kong	Švédsko	Malta
3	Veľká Británia	USA	Luxembursko	Island
4	USA	Fínsko	Veľká Británia	Moldavsko
5	Fínsko	Švédsko	Írsko	Švajčiarsko
6	Singapur	Švajčiarsko	Island	Estónsko
7	Írsko	Veľká Británia	USA	Čína
8	Dánsko	Dánsko	Nemecko	Írsko
9	Holandsko	Japonsko	Holandsko	Nemecko
10	Nemecko	Kanada	Fínsko	Švédsko

Zdroj: The Global Innovation Index 2016.

Správa sa zaoberá aj hodnotením jednotlivých regiónov sveta, pričom upozorňuje na silné a slabé stránky ich inováčného rozvoja. Európsky región hodnotí správa pozitívne, keďže medzi 25 najinovatívnejšími krajinami sveta je až 15 európskych krajín, prvé 3 miesta rebríčka obsadili tiež európske krajiny a Švajčiarsku už šiesty rok po sebe patrí prvé miesto rebríčka. Pozitívom inováčného rozvoja v európskom regióne je, že európske krajiny

disponujú pomerne silnými inštitúciami a dobre rozvinutou infraštruktúrou, dobré výsledky dosahujú aj v starostlivosti o životné prostredie a v prístupe k informačným a komunikačným technológiám. Priestor pre zlepšenie je však ešte v európskych krajinách v oblasti výskumu a vývoja financovaného z podnikových zdrojov, v oblasti výskumu a vývoja financovaného zahraničnými firmami, v objeme exportu high-tech produktov a v počte medzinárodných patentových prihlášok. Aj rozvinuté európske krajiny teda ešte majú čo zlepšovať.

Slovenská republika je síce v rámci hodnotenia Globálnym inovačným indexom zaradená medzi efektívnych inovátorov, ak sa ale porovná s ostatnými európskymi krajinami, nemôže byť so stavom svojej inovatívnosti spokojná. SR sa od roku 2011 umiestňuje v rebríčku GII striedavo na 36. - 37. mieste s výnimkou roku 2012, kedy sa umiestnila až na 40. mieste. V roku 2016 obsadila 37. miesto a spomedzi členov EÚ bolo na tom horšie iba 6 krajín: Bulharsko 38, Poľsko 39, Grécko 40, Chorvátsko 47, Rumunsko 48. (The Global Innovation Index 2016)

Tab. 2.: Vývoj Globálneho inovačného indexu SR a jeho pilierov v r. 2011 - 2016

Rok (počet krajín) Index/poradie - hodnota	2011 (125)	2012 (141)	2013 (142)	2014 (143)	2015 (141)	2016 (128)
Globálny inovačný index	37-39,0	40-41,4	36-42,2	37-41,9	36-43,0	37-41,7
Čiastkový index vstupov	35-48,3	40-47,3	37-48,3	43-46,7	37-48,9	42-48,0
inštitúcie	30-79,6	38-69,8	27-77,4	36-74,5	36-75,1	35-75,0
Ľudský kapitál a výskum	46-42,8	46-42,6	41-39,5	55-32,9	53-33,2	57-32,8
infraštruktúra	34-35,2	33-46,3	38-42,2	45-43,5	37-49,3	32-55,3
trhové prostredie	43-45,9	71-38,1	52-49,1	67-48,6	53-50,4	56-44,2
podnikateľské prostredie	56-37,8	63-39,7	59-33,4	61-34,2	58-36,7	52-34,5
Čiastkový index výstupov	54-29,8	43-35,4	45-36,2	38-37,0	38-37,1	38-35,4
znalosti a technológie	51-26,5	39-36,5	42-33,3	41-34,7	41-33,7	37-32,3
kreatívne výstupy	63-33,1	57-34,4	61-39,1	42-39,4	40-40,4	38-38,6
Index inovačnej efektívnosti	92-0,6	65-0,7	84-0,7	45-0,8	48-0,8	36-0,7

Zdroj: The Global Innovation Index 2016.

V tabuľke 2 je znázornený vývoj Globálneho inovačného indexu Slovenskej republiky, Indexu inovačnej efektívnosti, čiastkových indexov a ich siedmich pilierov v období rokov 2011 – 2016. Z údajov v tabuľke vyplýva, že ani jeden z uvedených ukazovateľov nezaznamenal v priebehu sledovaného obdobia jednoznačne pozitívny vývoj. Ak porovnáme uvedené indexy za posledné dva roky, musíme žiaľ konštatovať, že hodnota všetkých indexov sa v roku 2016 v porovnaní s rokom 2015 dokonca znížila. Z porovnania čiastkových indexov za rok 2016 vyplýva, že hodnota čiastkového indexu vstupov (48,0) je vyššia ako hodnota čiastkového indexu výstupov (35,4), čo svedčí o nízkej efektívnosti využívania inovačného

potenciálu na Slovensku. Spomedzi piatich pilierov, charakterizujúcich inovačné vstupy, dosahujú najlepšie hodnotenie inštitúcie a infraštruktúra. Najhoršie hodnotenými vstupmi sú ľudský kapitál a výskum, trhové prostredie a podnikateľské prostredie. Z dvoch pilierov, charakterizujúcich výstupy sú lepšie hodnotené kreatívne výstupy, horšie hodnotenie majú znalosti a technológie.

3. Slabé stránky inovačného rozvoja Slovenska

Jedným z najslabšie hodnotených pilierov inovatívnosti Slovenska je pilier ľudský kapitál a výskum, preto ho budeme analyzovať podrobnejšie. Úroveň tohto piliera je okrem iného ovplyvňovaná výškou výdavkov štátu na vzdelávanie a na výskum a vývoj. V týchto ukazovateľoch však Slovenská republika v porovnaní s ostatnými európskymi krajinami dlhodobo zaostáva. Podiel verejných výdavkov na vzdelávanie v % z HDP bol napr. v roku 2012 v Slovenskej republike iba 3,1 %, vo Švajčiarsku 5,2 %, priemer EÚ 5,3 %, ale v Dánsku až 8,8 %. V tom istom roku boli ročné výdavky na 1 žiaka v SR 2 810 eur, ale vo Švajčiarsku až 18 493 eur. (Eurostat)

Tab. 3.: Vývoj podielu výdavkov na výskum a vývoj v % z HDP v SR a EÚ 28

Región/rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EÚ 28	1,76	1,76	1,78	1,78	1,85	1,94	1,93	1,97	2,01	2,01	2,03
Slovensko	0,50	0,49	0,48	0,45	0,46	0,47	0,62	0,67	0,81	0,83	0,89
SK/EÚ(%)	28	27	26	25	24	24	32	34	40	41	43

Zdroj: Štatistický úrad SR a vlastné výpočty.

Tabuľka 3 porovnáva vývoj podielu výdavkov na výskum a vývoj v % z HDP v Slovenskej republike s priemerom Európskej únie. Pozitívne je, že výdavky na výskum a vývoj sa na Slovensku od roku 2008 zvyšujú, ale stále ešte nedosahujú ani polovičnú úroveň priemeru EÚ. Výdavky Slovenskej republiky na výskum a vývoj boli v roku 2014 iba 0,89 % HDP, zatiaľ čo priemer EÚ bol 2,03 %. Viaceré členské krajiny (Fínsko, Švédsko, Dánsko) vynakladajú na výskum a vývoj viac ako 3 % HDP, ale napr. Izrael vynakladá na výskum a vývoj až 4,2 % HDP. (Eurostat) Uvedené krajiny patria k inovačným lídrom, ktorými sa stali najmä vďaka dlhodobo nadpriemerným výdavkom na výskum a vývoj.

Okrem nedostatočnej úrovne financovania výskumu a vývoja je na Slovensku negatívom aj nevhodná štruktúra týchto výdavkov. Na rozdiel od svetových trendov, keď sa podporuje najmä aplikovaný výskum, na Slovensku stále prevláda podpora základného výskumu (45 % výdavkov). Pokiaľ ide o zdroje financovania, vo vyspelých ekonomikách je výskum a vývoj financovaný najmä z podnikateľských zdrojov (EÚ - 64 %, SK - 37 % výdavkov), ale na Slovensku sa výskum a vývoj financuje najmä z verejných zdrojov (41 % výdavkov). Ďalším negatívom je vývoj výdavkov. Zatiaľ čo verejné výdavky sa od roku 2013 zvyšujú, najmä vďaka čerpaniu prostriedkov z fondov Európskej únie, súkromné výdavky sa začali dokonca znižovať. (Eurostat)

Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu, ktorá má v rokoch 2014 – 2020 naštartovať reformu výskumu a vývoja na Slovensku si stanovila za cieľ do roku 2020 zvýšiť výdavky na výskum a vývoj na úroveň 1,2 % HDP. Malo by ísť najmä o zvýšenie zdrojov z podnikateľského prostredia tak, aby v roku 2020 tvorili 2/3 celkových zdrojov. To predpokladá výraznejšie zapojenie podnikateľov do výskumu a súčasne zmenu orientácie

výskumu na taký, ktorého výsledky budú využiteľné v praxi. Štát by mal preto prijať opatrenia, ktoré by stimulovali podnikateľov vo väčšej miere sa zapájať do výskumu, vývoja a inovácií. Takýmto opatrením je napríklad daňové zvýhodnenie firiem, zaoberajúcich sa výskumom a vývojom, ktoré si od roku 2015 môžu časť výdavkov, vynaložených na výskum a vývoj odpočítať od základu dane. Vláda tiež schválila koncepciu pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému, v praxi sa však zatiaľ vplyv týchto nástrojov ešte výraznejšie neprejavil.

Pokiaľ ide o ľudské zdroje, Slovenská republika síce disponuje dostatkom kvalitných a kvalifikovaných pracovných síl, nie sú však vhodne využívané a v oblasti inovácií neprinášajú očakávané efekty. Príčinou je ich nevyhovujúca kvalifikačná štruktúra, čo je dôsledok nevhodnej štruktúry vzdelávacieho systému, ktorý nevychováva dostatok absolventov s technickým a prírodovedným zameraním. Vo firmách potom chýbajú tvoriví pracovníci – tvorcovia inovácií. Pre vyriešenie tohto problému je potrebné, aby sa slovenské stredné a vysoké školy viac zaujímali o potreby praxe a vychovávali absolventov na základe požiadaviek ich budúcich zamestnávateľov. Aj podnikateľské subjekty by sa mali aktívnejšie zapájať do výchovno-vzdelávacieho procesu a ovplyvňovať tak zameranie absolventov – svojich budúcich zamestnancov. Budúci zamestnávateľia by sa napr. mohli zúčastňovať už pri tvorbe učebných programov a poskytovať študentom možnosť absolvovania praktických predmetov v reálnom podnikateľskom prostredí. Uvedené problémy by mohol vyriešiť systém duálneho vzdelávania, ktorý sa začína uplatňovať v stredoškolskom odbornom vzdelávaní. Firmy by mali podporovať aj celoživotné vzdelávanie svojich zamestnancov, zamerané na zvyšovanie ich kvalifikácie a získavanie zručností, potrebných pri realizácii inovačných činností.

V porovnaní s vyspelými ekonomikami je na Slovensku relatívne nízky aj celkový počet pracovníkov, zamestnaných vo výskume a vývoji, čo sa pochopiteľne odráža v ich nízkej výkonnosti, meranej počtom vedeckých publikácií a citácií. Slovenské vedecko-výskumné inštitúcie sa tiež len v malej miere zapájajú do medzinárodnej spolupráce, čo je zrejme dôsledok ich nízkej konkurencieschopnosti. To zase ale môže byť dôsledok nedostatočného ohodnotenia kvalitných, najmä mladých vedeckých a tvorivých pracovníkov.

Tvorbu inovácií v určitej ekonomike zabezpečuje najmä podnikateľská sféra. Úroveň a intenzita inovačnej činnosti v jednotlivých podnikoch však nezávisí len od ochoty, či schopnosti podniku venovať sa inováciám, ale je ovplyvnená aj vonkajšími faktormi. Jedným z nich je vhodné proinovačné podnikateľské prostredie, umožňujúce podnikom vo väčšej miere sa zapájať do inovačných procesov. Spomedzi všetkých vstupov, charakterizujúcich inovačné prostredie v Slovenskej republike, dosiahol druhé najhoršie hodnotenie práve pilier podnikateľské prostredie. Na nízku kvalitu podnikateľského prostredia na Slovensku upozornila aj Európska komisia vo svojej hodnotiacej správe za rok 2015. Podľa nej podnikateľskému prostrediu v SR škodia najmä administratívne a regulačné prekážky štátu, neefektívna verejná správa, nedostatočne využívajúca elektronické služby, vymožitelnosť práva a zdĺhavé súdne konania, ako aj časté zmeny a neprehľadnosť legislatívy a tiež korupcia. (Country Report Slovakia 2016, s. 31)

Nízka kvalita podnikateľského prostredia na Slovensku znižuje atraktivnosť krajiny pre zahraničných, aj domácich investorov a brzdí inovačný rozvoj slovenských podnikov, ktoré sa iba malou mierou zapájajú do inovačnej činnosti. Podľa výsledkov štatistického zisťovania ŠÚ SR v období rokov 2010-2012 tvoril podiel inovujúcich podnikov na Slovensku 34 % z celkového počtu podnikov, zatiaľ čo priemer v Európskej únii bol v sledovanom období až 48,9 %. Oproti predchádzajúcemu obdobiu 2008-2010, kedy bol podiel inovujúcich podnikov na Slovensku 35,6 % sa situácia dokonca zhoršila. (Eurostat) Nízky podiel inovujúcich

podnikov v Slovenskej republike je aj dôsledok pôsobenia inovačných bariér, ktoré sú prekážkou úspešného rozvoja inovačných aktivít v podnikateľských subjektoch – patria k nim nákladové, trhové a znalostné faktory. Za bariéry, najväčšou mierou brániace ich inovačným aktivitám, považujú slovenské podniky nákladové faktory. Konkrétne ide o nedostatok vlastných zdrojov na financovanie inovácií, nedostatok financií zo zdrojov mimo podniku a príliš vysoké náklady na inovácie, ktoré významnou mierou obmedzujú inovačné aktivity podnikov v priemysle a službách. Dôležitý je však aj prístup jednotlivých podnikov k inovačnej činnosti a záujem investovať do rozvoja inovačných procesov, ktoré im zabezpečia nielen prežitie, ale aj rast tržieb a zisku v budúcnosti. Pre zlepšenie inovačnej výkonnosti podnikov aj celej ekonomiky je potrebná identifikácia inovačných bariér, nasledovať však musí aj ich eliminácia. Niektoré z bariér je možné odstrániť na úrovni podniku, väčšina z nich si ale vyžaduje celospoločenské riešenie na úrovni štátu. Prioritou štátu a jeho inovačnej politiky by mala byť snaha o vytvorenie takého podnikateľského prostredia, ktoré bude stimulovať a nie brzdiť rozvoj inovácií v danej krajine.

4. Záver

Napriek tomu, že už bolo na Slovensku prijatých množstvo strategických dokumentov, ktoré mali urýchliť zavádzanie inovácií do praxe, vytýčené ciele sa stále nedarí plniť a Slovenská republika naďalej zaostáva v inovačnom rozvoji za vyspelými krajinami. Základnou príčinou nízkej inovačnej výkonnosti Slovenskej republiky a faktorom, brániacim slovenským podnikom v rozvoji ich inovatívnosti je podľa nášho názoru nízky objem finančných prostriedkov, investovaných do inovačného rozvoja.

Riešenie tohto problému majú v rukách súčasná a budúce vlády Slovenskej republiky, ktoré by mali konečne prejsť od slov k činom a dlhodobo slovne deklarovanú podporu výskumu, vývoja a inovácií zmeniť na postupné zvyšovanie objemu finančných prostriedkov, investovaných do tejto oblasti. Keďže je Slovensko malá krajina, s obmedzenými zdrojmi, mala by prednostne vynakladať prostriedky do tých oblastí výskumu a vývoja, ktoré jej prinesú želané efekty aj v oblasti inovácií. To znamená, že slovenská vedecko-výskumná základňa by sa mala užšie špecializovať najmä na tie oblasti vedy a výskumu, v ktorých dosahuje medzinárodne porovnateľné výsledky.

5. Literatúra

FABOVÁ, L.: 2013. Bariéry inovačnej činnosti podnikov v Slovenskej republike. In: Časopis znalostní společnosti 2013, Vol. 1, No 2. [dostupné online]

COUNTRY REPORT SLOVAKIA. 2016. European Commission. Brussels, 26.2.2016
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_slovakia_en.pdf [dostupné online]

EUROSTAT. Statistics Explained. <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>
[dostupné online]

INOVAČNÁ AKTIVITA PODNIKOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE 2010-2012. 2012.
ŠÚ SR, Bratislava 2014. <https://slovak.statistics.sk> [dostupné online]

INOVAČNÁ STRATÉGIA SR NA ROKY 2014 – 2020.
https://lt.justice.gov.sk/Attachment/Vlastn%C3%BD%20materi%C3%A1l_doc.pdf?instEID=1&attEID=51522&docEID=287000&matEID=5788&langEID=1&tStamp=20130102100012757 [dostupné online]

POZNATKAMI K PROSPERITE – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR. 2013. <http://www.economy.gov.sk/inovacie-6194/127879s>
[dostupné online]

SPRÁVA O STAVE VÝSKUMU A VÝVOJA V SR ZA ROK 2014. 2015. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Bratislava september 2015. <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-191770?prefixFile=m>
[dostupné online]

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. <https://slovak.statistics.sk>
[dostupné online]

THE GLOBAL INNOVATION INDEX 2011. Accelerating Growth and Development. Geneva 2011. https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/gii-2011_report.pdf
[dostupné online]

THE GLOBAL INNOVATION INDEX 2012. Stronger Innovation Linkages for Global Growth. Geneva 2012. <https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/gii-2012-report.pdf> [dostupné online]

THE GLOBAL INNOVATION INDEX 2013. The Local Dynamics of Innovation. Geneva 2013. <https://euipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/71142/The+Global+Innovation+Index+2013.+The+Local+Dynamics+of+Innovation> [dostupné online]

THE GLOBAL INNOVATION INDEX 2014. The Human Factor in Innovation. Geneva 2014. <https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/gii-2014-v5.pdf>
[dostupné online]

THE GLOBAL INNOVATION INDEX 2015. Effective Innovation Policies for Development. Geneva 2015. <https://www.globalinnovationindex.org/content/page/gii-full-report-2015/> [dostupné online]

THE GLOBAL INNOVATION INDEX 2016. Winning with Global Innovation. Geneva 2016. <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2016-report#> [dostupné online]

Adresa autora:

ĽUDMILA FABOVÁ, Ing., PhD.
Ústav manažmentu STU
Vazovova 5, 812 43 Bratislava
ludmila.fabova@stuba.sk